

Bakanlar Kurulu Kararı

Karar Sayısı: 2005/9454

13/10/2005 tarih ve 25965 sayılı Resmi Gazete

Ekli "Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı"nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu'nun 26/8/2005 tarihli ve 2005/52 sayılı Raporu üzerine, 28/7/1967 tarihli ve 933 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (E) bendi, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 2/2/1984 tarihli ve 2976 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 7/9/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır.

DIŞ TİCARETTE TEKNİK DÜZENLEMELER VE STANDARDİZASYON REJİMİ KARARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Yetki

Amaç

Madde 1- Bu Kararın amacı; dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimler çerçevesinde;

a) Dış ticarete uygulanacak teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlerin uluslararası ticarete gereksiz engel teşkil etmesini önlemek ve ticareti geliştirmek;

b) İhraç ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak suretiyle, ihracatta rekabet gücünü artırmak ve dış alıcıların ürünlerimizi tercih etmesini sağlamak,

c) İthal ürünlerde düşük kaliteden kaynaklanan haksız rekabeti ve yanıltıcı uygulamaları önlemek, tüketiciyi koruyucu ve kaliteyi yükseltici tedbirleri almak;

d) İthal ve yerli ürünler arasında ayrımcılık yaratmayacak şekilde ithal ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun ve/veya güvenli olmasını temin etmek; insan sağlığı ve emniyetinin, hayvan ve bitki varlığının ve çevrenin korunması ile kamu ahlakı, kamu düzeni ve kamu güvenliği gereklerini yerine getirmek;

e) Uluslararası anlaşmalar ve Türkiye ile Avrupa Birliği arasında kurulan Gümrük Birliği kapsamındaki teknik mevzuatın dış ticaret sistemine uyarlanmasını sağlamak;

f) Dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlerde yetkili kuruluşları, yapılacak işlemleri ve uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Karar; ithal ve ihrac ürünlerin tabi olacağı teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimleri; ithalatçılar ve ihracatçıların yükümlülüklerini; dış ticarete konu ürünlerin denetiminde ilgili kuruluşlar ile gümrük idarelerinin yetki ve sorumluluklarını; uygulanacak müeyyideleri ve bu hususlarla ilgili bildirimleri kapsar.

Dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimler, bu Karar ile bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak yönetmelikler, tebliğler, ilgili kuruluşlara verilecek talimatlar, çoktarafli veya ikili uluslararası anlaşmalar çerçevesinde yürütülür.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kararda geçen;

a) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı'nı;

b) Teknik düzenleme: Bir ürünün, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi;

c) Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi;

d) Piyasa gözetimi ve denetimi: 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'da geçen piyasa gözetimi ve denetimini;

e) Güvenli ürün: Kullanım süresi içinde, normal kullanım koşullarında risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlayan ürünü;

f) Temel gerekler: Ürünün; insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşam ve sağlığı, çevrenin ve tüketicinin korunması açısından sahip olması gereken asgari güvenlik koşullarını;

g) Denetim: Dış ticarete konu bir ürünün bu Karar ve eki mevzuata uygun olup olmadığının tespiti amacıyla yapılan faaliyeti;

h) Denetimi yapan kuruluş: Bu Karar kapsamındaki denetimleri yapan kamu kurum veya kuruluşunu;

i) İlgili kuruluş: Faaliyetleri ve/veya kararları doğrudan ya da dolaylı olarak bu Karar kapsamındaki işlemleri etkileyen kurum ve kuruluşu;

j) Standardizasyon: Belirli bir faaliyetten ekonomik ve sosyal fayda sağlamak üzere, ilgili bütün tarafların katkı ve işbirliğiyle standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemlerini içerecek şekilde belirli kurallar koyma ve bu kuralları uygulama işlemini;

k) Uygunluk değerlendirmesi: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygun olup olmadığının test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti;

l) İyi uygulama kodu: İlgili sektördeki teknoloji düzeyi ve bilimsel kriterler çerçevesinde sağlık ve güvenliğe ilişkin uygulama esaslarını;

ifade eder.

Yetki

Madde 4- Bu Karar çerçevesinde;

a) Dış ticarete konu ürünlerin teknik düzenlemesine uygun ve/veya güvenli olup olmadığını denetlemeye veya bu denetimleri yapmak üzere piyasa gözetimi ve denetimi yapan kuruluşlar ile işbirliği halinde ve ithalat denetimlerinde öncelikle bu kuruluşlar değerlendirilmek üzere kuruluşları yetkili kılmaya veya görevlendirmeye;

b) Teknik düzenlemesi bulunmayan ürünlerin, teknik düzenlemesi hazırlanıncaya kadar, dış ticarete denetime esas olacak özelliklerini uluslararası uygulamaları dikkate alarak tespit etmeye veya ettirmeye ve gerekli denetimleri yapmaya veya yaptırmaya;

c) Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanın onayı ile, Türk standartlarından ihtiyaç duyulanları, ihracatta ve/veya iç piyasa uygulamalarını da dikkate alarak ithalatta zorunlu uygulamaya koymaya veya uygulamadan kaldırmaya, bu standartlara göre gerekli denetimleri yapmaya veya yaptırmaya;

d) Mevzuatın Müsteşarlığa ve diğer bakanlık ve kuruluşlara verdiği yetkiler çerçevesinde yayımlanan teknik mevzuatı dış ticarete uyarlamaya ve uygulama esaslarını belirlemeye;

e) Dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlerde ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaya;

f) Dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlerin etkin, hızlı ve verimli yürütülebilmesini teminen ihtiyaç halinde belirli ithal ve ihracat ürünlerinin giriş ve çıkış gümrüklerini ilgili kuruluşların görüşünü alarak Gümrük Müsteşarlığı ile müştereken tespit etmeye, piyasa gözetimi ve denetimi ile ithalat ve ihracat denetimleri arasında bilgi akışını sağlamaya, buna ilişkin enformasyon altyapısını oluşturmaya, denetimlerle ilgili ulusal ve uluslararası bildirim sistemlerini kurmaya ve bildirimleri yapmaya, bu faaliyetler hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla gerekli çalışmaları yapmaya ve raporlar hazırlamaya;

g) Standart dışı, atık, artık ve çevre yönünden risk taşıyan maddelerin ithaline ve ihracına ilişkin düzenlemeleri ilgili kuruluşların görüşünü alarak yapmaya;

h) İnsan sağlığına veya tesisata veya çevreye zarar verdiği tespit edilen ithal ürünlerin, teknik özellikleri ve bu özelliklere uygunluğunun değerlendirilmesi konusunda üretici firma nezdinde soruşturma başlatmaya, soruşturma sonuçlanıncaya kadar sözkonusu ürünün her türlü ithalini kontrol etmeye, soruşturma sonucunda ürünün kontrolü ile ilgili gerekli tedbirleri almaya;

i) Ülkemiz ihracat ürünlerine teknik engel oluşturan yabancı ülke uygulamalarının kaldırılmasını teminen gerekli girişimlerde bulunmaya, bu ülkelerle görüşmeler yapmaya, karşılıklı tanıma anlaşmaları yapmaya ve uluslararası anlaşmalar çerçevesinde gerekli tedbirleri almaya;

j) Dış ticarete teknik düzenleme, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlerin her aşamasında gerekli görülecek değişiklikleri yapmaya ve önlemleri almaya, denetim kapsamında numune alımına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, verilecek denetim hizmetleri karşılığında alınacak ücretin taban ve tavanını ve yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye, ilgili kişi ve kuruluşlardan bu faaliyetlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeleri istemeye;

k) Bu Karara dayanılarak yapılacak düzenlemelerde öngörülen ve dış ticarete konu ürünlerle ilgili gözetim faaliyetlerinde bulunacak Uluslararası Gözetim Şirketlerinin tabi olacakları şartları Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın görüşünü alarak tespit etmeye, uluslararası gözetim şirketi statüsü vermeye ve bu statüyü geri almaya, bu şirketlerin faaliyet alanlarını belirlemeye ve faaliyetlerini denetlemeye;

l) İhracata konu ürünlerin hedef pazarın taleplerini karşılayacak nitelikte ihracatını teminen bu ürünlerden gerekli görülenlerin çeşidini, yetiştirildikleri bölgenin özelliklerini ve ulaşım durumunu göz önüne alarak uygun kesim, toplama ve ihracat tarihlerini belirlemek üzere Müsteşarlıkça tespit edilecek ilgililerden oluşan bir komisyon kurmaya;

m) Dış ticarete teknik düzenleme ve standardizasyon işlemleri ile ilgili olarak, ülke ihtiyaçlarının ve ekonomisinin gerektirdiği özel ve zorunlu durumları inceleyerek sonuçlandırmaya, gerekli izinleri vermeye ve ilgili yönetmelik, tebliğ ve talimatlarda gereken değişiklikleri yapmaya, uygunluk değerlendirmesi ve belgelendirme işlemlerine istisna getirmeye ve bunun kapsamını belirlemeye;

Müsteşarlık yetkilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Mevzuatta Uygulama Birliği ve Dış Ticarete Denetim

Teknik Mevzuatta Uygulama Birliği

Madde 5- Dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlerin koordinasyonu, takibi, bildirimi ve şeffaflığı için uygulama birliği bu Karar çerçevesinde sağlanır.

İthalat veya ihracata konu bir ürünün ilgili mevzuata uygunluğunu gösteren kontrol belgesi, uygunluk belgesi, tip onay belgesi, "CE" işareti ve "e" işareti gibi her tür belge ve işaretle ilgili düzenlemeler, bu Karara istinaden yayımlanacak Yönetmelikler ve Tebliğlerle dış ticaret sistemine uyarlanmak üzere ilgili kuruluşlarca Müsteşarlığa bildirilir.

Dış Ticarete Denetim

Madde 6- İthalata ve ihracata konu ürünlerden gerekli görülenlerin teknik mevzuatına ve/veya standardına uygun olup olmadığının denetimi bu Karar, 7/2/1967 tarihli ve 6/7677 sayılı Türk Standartlarının Uygulanması Hakkında Tüzük, teknik düzenlemelerde veya standartlarda belirtilen esas ve usuller ve Müsteşarlıkça yayımlanacak yönetmelikler, tebliğler ve verilecek talimatlara göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ürün Güvenliği ve İthalatçı, İhracatçı ve İlgili Kuruluşların Sorumluluğu

Ürün Güvenliği

Madde 7- İthalata konu ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun ve/veya güvenli olması zorunludur.

Teknik düzenlemesine uygun ürün, güvenli ürün kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde ürünün güvenli olup olmadığı ulusal veya uluslararası standartlar, bunların olmaması halinde ise ilgili sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir.

İthalatçının Sorumluluğu

Madde 8- İthalatçı, ithal ettiği ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun ve/veya güvenli olmasından sorumludur.

İhracatçının Sorumluluğu

Madde 9- İhracatçı, ihraç ettiği ürünün insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşam ve sağlığı, çevrenin ve tüketicinin korunması gibi temel gerekler bakımından ciddi ve yakın risk oluşturduğu tespit edilen durumlarda veya teknik düzenlemesinde özel hükümler bulunan hallerde, ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun ve/veya güvenli olmasından sorumludur.

İlgili Kuruluşların Sorumluluğu

Madde 10- İlgili kuruluşlar, bu Karar kapsamındaki faaliyetlerin etkin, hızlı ve koordineli yürütülebilmesini teminen Müsteşarlıkça oluşturulan enformasyon ve bildirim sistemlerine katılmak ve gerekli işbirliğini sağlamaktan sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Malların Serbest Dolaşımı

Madde 11- Avrupa Birliği'nin ortak mevzuatına ve/veya Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ulusal mevzuatına uygun olarak üretilmiş ve/veya serbest dolaşıma girmiş Gümrük Birliği kapsamındaki ürünlerin ithali engellenemez ve kısıtlanamaz.

Bu hüküm; kamu ahlakı, kamu düzeni veya kamu güvenliği; insan, hayvan ve bitki sağlığının korunması; sanatsal, tarihi veya arkeolojik değer taşıyan ulusal hazinelerin veya sınai ve ticari mülkiyetin korunması gerekçeleriyle malların ithaline, ihracına veya transit geçişine getirilecek yükümlülüklerle, yasaklamalara veya kısıtlamalara engel teşkil etmez.

Bu kısıtlama veya yasaklamalar, ticarete gereksiz engel teşkil edecek ve ithal ve yerli ürünler arasında ayrımcılık yaratacak şekilde kullanılamaz.

İkinci fıkrada belirtilen kısıtlama ve yasaklamaların gerekçeleri, ilgili mevzuat ve Gümrük Birliğince öngörülen bildirim prosedürleri takip edilerek Avrupa Birliği Komisyonu'na bildirilir.

Yukarıda belirtilen hususlara ilişkin esaslar Yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Alınacak Önlemler

Madde 12- Dış ticarete konu bir ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, denetimi yapan kuruluşça teknik mevzuata aykırı ve/veya güvensiz olduğunun tespiti halinde, masrafları ithalatçıdan veya ihracatçıdan

karşılanmak üzere, riskle orantılı olarak aşağıdaki önlemlerden biri veya birkaçı alınır:

a) Ürünün ithalatına veya ihracatına gümrük idaresince izin verilmemesi;

b) Ürünün teknik mevzuata uygunsuzluğunun ve/veya güvensizliğinin ithalatçı veya ihracatçı tarafından giderilmesinin mümkün olduğu hallerde bunu sağlamak için ithalatçının veya ihracatçının uyarılması;

Ürünün ithalatçı veya ihracatçı tarafından güvenli hale getirilmediği veya ürünün güvenli hale getirilmesinin imkansız olması durumunda, taşıdığı risklere göre ürünün kısmen veya tamamen bertarafının sağlanması.

Uygulanacak Müeyyideler

Madde 13- Bu Karar ve bu Karara istinaden yayımlanacak yönetmelik, tebliğ ve talimatlar ile taahhütnamelere aykırı davrananlar, sahte belge kullananlar ve belgelerde tahrifat yapanlar hakkında ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, fiilin ağırlığına göre ayrıca aşağıdaki müeyyidelerden biri veya birkaçı uygulanır:

a) Firmanın uyarılması;

b) Firmanın bu Karara istinaden yayımlanan mevzuat kapsamında tanınan muafiyetlerden süreli veya süresiz men edilmesi;

c) Firmanın ithalatının süreli veya süresiz durdurulması;

d) Uluslararası gözetim şirketlerinin faaliyetten süreli veya süresiz men edilmesi veya statüsünün geri alınması;

e) Taahhütname alınan durumlarda, taahhütnamede belirtilen ürünün CIF değerinin % 60'ının, firmanın bağlı bulunduğu vergi dairesince ilgiliye tebliğ tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden hesaplanacak TL karşılığının, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde vergi dairesince tahsil edilerek bütçeye gelir kaydedilmesi.

Bu madde kapsamında uygulanacak müeyyideler, firmanın uyarılması ve parasal müeyyide hariç, Resmî Gazete'de yayımlanır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 14 - 1/2/1996 tarihli ve 22541 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 8/1/1996 tarihli ve 96/7794 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı yürürlükten kaldırılmıştır. İlgili mevzuatta söz konusu Karara yapılan atıflar bu Karara yapılmış sayılır.

Yürürlük

Madde 15 - Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 - Kararı Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.